СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 270. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 19-го ЛИСТОПАДА 1949. No. 270. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 19, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПРИСПІШЕННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ ПЕРЕД АТОМОВОЮ БОМБОЮ

Вашинґтон, 17 листопада. — Комісія Атомової Енергії звернула увагу чинників, які плянують цивільну оборону на випадок війни, що недавній вибух атомової сили в Росії мусить приспішити працю для оборони перед наслідками наїзду з атомовими бомбами. Предсідник Комісії Атомової Енергії, Дейвид Лілієнтал, у своєму листі до Джана Р. Стілмена, президентського дорадника і діючого голови Краєвої Ради Забезпеки Ресурсів, остеріг, що вистачить одна атомова бомба на спаралізування руху в цілій столиці, як вона останеться в такім виді, як є тепер. Він противиться перенесенню столиці з міста Вашинґтону до середини країни, а зате дораджує розмістити урядові бюра поза окраїни Вашинґтону. Він твердить, що розпорошення урядових приміщень у віддалі двох миль одно від одного дасть можливу забезпеку перед наслідками вибуху бомби. Передбачування оперте на теперішніх коштах продукції бомби. Вони такі великі, що ворогові не виплатится кидати по одній бомбі на кожний будинок. Теперішні пляни побудувати сховки для населення на випадок наїзду, не є вистачальні, бо у сховках можна буде примістити населення після даної остороги, одначе не можна буде примістити урядових бюр для нормалізації праці. Вашинґтон має 5 будинків, на які може бути звернена увага ворога, а саме: Пентаґон, Капітол, Білий Дім, Департамент Внутрішніх Справ і Департамент стейту.

Стілман, отримавши звіт комісії заявив, що він подасть його до відома стейтових губернаторів, щоб вони від себе поробили різні пляни для забезпеки стейтових урядів та установ перед бомбою. Він виявив, що вже минулого місяця він вислав повідомлення до губернаторів з пригадкою про конечність співділання стейтів Краєвою Радою Забезпеки Ресурсів.

РУКОПАШНА БОРОТЬБА НА ЗІБРАННІ МОРЯКІВ

Ню Йорк.—Бурхливе зібрання Краєвої Морської Юнії в арені св. Миколая зазначилося схватками між поодинокими ґрупами. Моряки, які підняли протест проти усунення бизнесового агента юнії, домилися скликання зборів, у яких взяло участь 2,000 членів. Револьту пробували здавити урядовці юнії, одначе це їм не вдалося, доки на салі не явився предсідник юнії. Джозер Корен, який ненадійно приїхав літаком з Тексас. Зібрання остаточно вирішило передати вирішення справи окремому юнійному судові, який має зібратися у вівторок. На зібрання поприїздили автобусами різні гуртки людей, які намагалися викликати раз-у-раз замішання. Положення стало таке поважне, що уряд юнії вислав по радіо комунікат до американських кораблів з виясненням причин метушні. В оповістці було сказане, що метушню викликають „червоні фашисти". Підчас нарад було приявних на залі 125 уніформованих поліцаїв для охорони і для „замирення" войовничо настроєнних членів. Крім поліцаїв явилися в будинку теж і члени пожежної сторожі.

ЗУДАРИ ВЕЛИКИХ ЛІТАКІВ У ПОВІТРЮ.

Над місцевостю Стоктон у Каліфорнії зударилися два бомбардувальники марки Бі-29 серед мряки. Після зудару найшли тільки трьох летунів живими, а решта в числі 18, згинули. Виратувані злетіли на землю при помочі парашутів. Крім них найдено ще кількох інших небіжчиків, які пробували розвинути парашути, одначе не мали часу. Зудар наступив підчас повороту з маневрів у повітрю.

Над островом Бермюдою, на Атлантійськім океані, розбився літак Бі-29, перед двома днями з 20 членами залоги. Прибережна сторожа вислала велику рятункову експедицію, яка одначе не найшла ні одного розбитка живим. Обі катастрофи викликують здивування серед знавців повітряного діла.

СОНЯШНА СИЛА БУДЕ ПОРУШУВАТИ АВТА.

Ню Йорк. — Лябораторії підприємства Дженерал Моторс є на сліді використання сили соняшних промінів радше ніж атомової енергії для порушування возів. Науковці кажуть, що атомова енергія криє в собі небезпеку радіювання, чого нема в соняшних проміннях. Для призбирання соняшної сили мають вжити рослин, які опісля можна буде примістити в відповідних приладах в автах. Джан Кембел, голова лябораторії каже, що соняшні проміні, освічуючи один акер землі в поміркованій полосі, дають тільки сили, що нею можна заступити 700 галонів ґазоліни.. Саме тільки ґазоліни зуживає одно авто впродовж одного року.

ПРЕЗИДЕНТ ОБІЦЮЄ СПРАВЕДЛИВИЙ БЮДЖЕТ.

Президент Труман обіцяв, що бюджет видатків на наступний рік буде точний і справедливий, одначе заповів, що не можна буде поробити великих змін у плянах. На пресовій конференції він заперечив поголоски, начеб він обіцював зменшення податків. Він тільки заповів не збільшувати податки на випадок, коли хто дасть раду, як сплатити тягарі без накладання нових податків.

НАЙГІРШІ ЧАСИ В АМЕРИЦІ МИНУЛИ, ПИШЕ ПРЕЗИДЕНТ.

Бостон, Масс. — У привіті до Конференції стейтів Нової Англії написав президент Труман, що можна певно сказати, що наша країна вже перейшла найгірші часи у своїй відбудові відносин після другої війни й тепер загальний вигляд на економічний розвиток є сприятливий. Для околиці Нової Англії сказав президент таке: „Нова Англія набирає слави в цілій країні за своє зрозуміння нових проблем і за уміння найти способи для їх розвязки у спільнім дійнні уряду, бизнесменів і різних громадських груп".

РАДА КРАЇН АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ ВІДБУВАЄ ЗАСІДАННЯ

Вашингтон, 18 листопада. (По радіо в год. шостій ранку). — Виконна Рада складена з дванадцяти представників держав, які приступили до Атлантійського Пакту, зібралася у столиці для намічення безпосередніх завдань, злучених з обороною. За головну точку вважають приспішення продукції воєнних матеріялів, головно амуніції й їх приділ поміж поодинокі держави. Оприлюднення остороги американської Комісії Атомової Енергії мало бути важливим товчком до приспішення нарад над оборонними плянами. Крім того положення на Далекому Сході викликає потребу готовости на кожну потребу.

Американські дипломати з Далекого Сходу зїдуться на конференцію в Бангкок з кінцем січня 1950 р. під проводом загального амбасадора Филипа С. Джесупа. Ціллю нарад має бути складення плянів для скоординування зусиль для стримання поширення комунізму в південній Азії.

ІРАНСЬКИЙ ШАХ ХОЧЕ ЗБРОЇ Й ФОНДІВ З АМЕРИКИ

Могамед Різа, Палеві, іранський шах, який приїхав до Вашингтону на відвідини, заявив відверто, що він надіється дістати військову й фінансову допомогу з Америки для забезпеки своєї країни перед наїздом ворога. Це сказав він на другому державному обіді, виданому в його честь секретарем стейту Діном Ачесоном. Допомога Америки, на думку шаха, причиниться до втримання миру в світі. У розмові з кореспондентами він сказав, що відносини Ірану з Росією останніми часами, в дечім покращали, одначе додав, що він бажає взаємного респекту від сусідів.

ТРУМАН ТАВРУЄ ЯК НАРУГУ АРЕШТУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНСУЛА В КИТАЮ

Підчас пресової конференції президент Труман виявив найгостріше обурення проти китайських комуністів за арештування американського генерального консула в Мукдені, Анґуса Ворда. У найгострішій урядовій заяві, яку досі склад американський уряд, президент виявив нетерпеливість з приводу поведінки китайських комуністів, а самий арешт назвав грубою наругою. Труман не хотів запускатися в подробиці китайсько - американських відносин, кажучи, що це є справа департаменту стейту.

МАДЯРЩИНА ОБВИНУВАЧУЄ АВСТРІЮ ЗА ПОРУШЕННЯ КОРДОНУ.

Лондон, 18 листопада.—Мадярська радіовисильна повідомила про мадярську ноту до австрійського уряду, з протестом проти порушування кордону австрійською сторожею та її допомоги втікачам з Мадярщини.

ВСІ НАРОДИ І КРАЇНИ ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА МИР

ФИЛИПИНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ПРОТИ РОЛІ „КІБІЦІВ" ДЛЯ МАЛИХ КРАЇН

Лейк Соксес, 18 листопада. Мир і безпека в світі є відповідальністю всіх великих і малих народів — твердив вчора на засіданні Політичного Комітету Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй представник молодої Филипинської республіки, виступаючи гостро проти „ролі кібіців", до якої Совєти намагаються звести малі країни в своїй резолюції в справі світового замирення. Филипіни, а з ними делегати Австралії, Іраку, Перу та інших країн піддержували американсько-британську резолюцію, яка забезпечення світового миру передбачує в точному респектуванні чартеру Об'єднаних Націй всіми їх членами. Совєтська резолюція, натомість, пропонує договір про ненапад між п'ятьма великодержавами, що — по словам филипинського представника — звело б участь малих країн в збереженні світового миру тільки до ролі „кібіців".

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Идучи назустріч загальним побажанням читачів „Свободи" щодо приспішення та унормування пересилки щоденника на поодинокі адреси, Адміністрація рішила поробити всі заходи, щоби зі свого боку усунути всі можливі причини цих експедиційних недостач. Насамперед рішено приспішити на кілька годин доставу щоденника на пошту так, щоби дальша розсилка поштою на поодинокі адреси передплатників могла відбутися ще в тому самому дні доставки. Це вимагає відповідного приспішення замкнення форм та здачі щоденника на пресову машину.

У зв'язку з цим Адміністрація повідомляє всіх заінтересованих, що в майбутньому всі оголошення будуться приймати до друку тільки тоді, якщо вони будуть доставлені три дні перед датою газети, в якій вони повинні появитися. Це відноситься теж до оголошень Відділів УНСоюзу в справі місячних зборів та інших.

При цій нагоді пригадується, що всі подяки, розшуки, повідомлення про сходини, Богослуження та про всі церковні і громадські імпрези, як теж про відкриття клюбів, товариств і т. п., належать до платних оголошень і їх тільки під цею умовою будеться поміщувати.

Для нормалізації висилки газети та для швидкого і точного полагоджування змін адрес, при повідомленнях про їх зміну треба доконче: 1. Подати чітко написану стару і нову адреси; 2. Якщо член УНСоюзу, подати число відділу; 3. На покриття адміністраційних видатків, зв'язаних з виробом нової адресової плитки, треба долучити 10 центів.

Точне достосування до цих всіх вимог запевнить заінтересованим точне полагодження справи, передплатникам своєчасну доставу газети, а нашій Адміністрації заощадить зайвих коштів і труду.

Адміністрація „Свободи".

АЛЬБАНСЬКИЙ ДИКТАТОР В МОСКВІ ЗА ДОПОМОГОЮ

Београд, 18. листопада. — Зі звичайно добре поінформованих джерел повідомлено, що альбанський комуністичний диктатор Гокса виїхав совєтським літаком та в товаристві совєтського генерала до Москви, щоби особисто просити в Сталіна допомоги для припинення збунтованої за прикладом Югославії маси альбанців. Звертається увагу, що совєтське положення в Альбанії тепер під кожним оглядом тріщить та кожного дня грозить катастрофою, загрозу якої ще збільшує зірваний Югославією минулої суботи договір приязні між обома країнами. В поінформованих колах не бачать можливостей, щоби комуністична диктатура в Альбанії могла вдержатися довше без інтенсивної совєтської допомоги, як з огляду на внутрішню опозицію так і зовнішні впливи. Совєтська інтервенція, натомість, загрожує міжнародними комплікаціями.

СПРАВА ЕСПАНІЇ ПЕРЕД БРИТАНСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

Лондон, 18-го листопада. — Під час дебат в Палаті Громад вчора видвигнено знову домагання відновлення повних дипломатичних стосунків з Еспанією, чого домагається головно консервативна опозиція. Чорчил вказав на дивогляд, що Британія має свого амбасадора в Москві, а не має його в Мадриді.

ЧЕРГОВИЙ ВИКЛАД ПРОФ. СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО.

Мілвокі, 18-го листопада. — Минулого тижня проф. Роман Смаль-Стоцький виголосив тут перед Жіночою Секцією Американського Леґіону доповідь на тему, чому в Америці не розуміють дійсности московського большевизму. Докладу вислухало біля 200 американок, що брали участь в другій світовій війні. Дня 15-го листопада в Слов'янськім Інституті Маркетського університету виголосив доклад про Чехословаччину в комуністичній неволі д-р М. Кернер. Доповідач був старшиною чехословацької армії в Совєтах під час війни та брав участь в наступі від Києва до Праги. На Захід він втік після перевороту в 1948 р.

ЧОТИРЬОХ УКРАЇНЦІВ В СЕМФОНІЧНІЙ ОРКЕСТРІ В КЕНТОКІ.

Морей, 18. листопада. — В симфонічній оркестрі т. зв. Симфонічного Товариства Західного Кентокі, яка дала в останньому ряд концертів, виступає вже чотирьох українців, на чолі з відомим нашим віртуозом, проф. Романом Придаткевичем. В оркестрі, крім нього, грають: Маркіян Бачинський, Ганна Придаткевич і Ярема Купчинський. Вони творять теж свій український струнний квартет.

ПАПА ПІДДЕРЖУЄ АМЕРИКАНСЬКУ ЗБРОЙНУ ДОПОМОГУ ЕВРОПІ

ВВАЖАЄ ЇЇ ГАРАНТІЄЮ МИРУ ПЕРЕД МОЖЛИВИМ НАПАДОМ З БОКУ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ.

Рим, 18 листопада. — Папа Пій XII. висловився вчора знову в користь американської програми допомоги зброєю західно-европейським країнам, вважаючи її важливою гарантією миру перед можливим нападом з боку Совєтського Союзу. Заяві Папи, яка наступила після кількох днів його гострого засуду совєтської агресивної політики, надається окремого значення, бо Папа склав її перед членами сенатського військово-бюджетового підкомітету, які тепер відбувають поїздку по Европі, студіюючи політичні, військові та господарські відносини. Крім того, Папа цим разом назвав виразно Совєтський Союз як можливого нового напасника, перед загрозою якого треба приготовитися до оборони. Пару днів тому Папа, засуджуючи гостро безбожницький совєтський тоталітаризм, заповів його лідерам таку саму долю, яка постигла провідників націзму на суді в Нюрнберґу. Загрозу для світового миру папа Пій добачує в повному нехтуванні Совєтами міжнародної співпраці для спільного добра та в потоптанні ними всіх основних людських прав.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ДОЗВОЛЯЮТЬ НА УЧАСТЬ НІМЕЧЧИНІ В ДАЛЬШИХ ДВОХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ.

Бонн, Німеччина, 18 листопада. — Західні високі комісарі на вчорашніх нарадах з урядом західно-німецької федеративної республіки погодилися на участь Німеччини в двох дальших міжнародних організаціях: в Міжнародному Патентовому Інституті в Гаазі та в Европейському Митному Союзі, що його тепер твориться в Брюсель. На вчорашніх нарадах створено крім того окремий німецький комітет, що розгляне та накреслить точний плян німецької участи в численних інших міжнародних організаціях. Цю справу принципово вирішили міністри закордонних справ трьох західних великодержав на недавній конференції в Парижі.

ЧОРЧИЛ КРИТИКУЄ БРИТАНСЬКУ ПОЛІТИКУ ЩОДО НІМЕЧЧИНИ.

Лондон, 18 листопада. — Винстон Чорчил, воєнний премієр Британії і тепер лідер консервативної опозиції, вчора в Палаті Громад гостро критикував теперішню нерішучість британського уряду в його політиці щодо Німеччини, зокрема щодо британського становища в справі програми розбірки німецьких фабрик. Він підніс свої критичні завваги після того, як секретар закордонних справ, Ернест Бевин, вияснив, що він на конференції в Парижі погодився на сповільнення програми розбірки, але що видвигнені там в цій справі аргументи його не дуже переконували. Чорчил висловився за повним припиненням програми розбірки, вважаючи, що продовжування цієї програми змобілізує в Німеччині всі сили проти західних аліянтів.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ СКРІПЛЮЄ БЕЗПЕКУ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт, 18 листопада. — Головна квартира американських збройних сил в Німеччині наказала в останньому загострення безпеки і таємности своєї активности на кордоні зі совєтською зоною. Нові розпорядження забороняють офіцерам, воякам та урядовим представникам вести з посторонніми особами і з пресою будь-які розмови на теми американських військ та їх активности в Німеччині. Причиною цих загострень подається „помилки" під цим оглядом в минулому.

СХІДНУ НІМЕЧЧИНУ ВКЛЮЧЕНО В СОВЄТСЬКУ ГОСПОДАРСЬКУ СИСТЕМУ

Берлін, 18 листопада.— Вол. Ульбріхт, заступник премієра маріонеткової совєтської „демократичної республіки" в Східній Німеччині, повідомив вчора про включення цеї частини країни в совєтську господарську систему, висловлюючи рівночасно байдужність до її господарських і торговельних зв'язків зі Заходом. Він говорив про „велику ласку" Кремля, який „дозволив" Німеччині нав'язувати торговельні стосунки „на рівній базі" з Росією, Польщею, Чехословаччиною та іншими „народними демократіями".

ФРАНЦІЯ ПІДДЕРЖУЄ БЛЬОКИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ.

Париж, 18 листопада. — Французький уряд перебрав на себе ініціятиву практичного оформлення европейських державних бльоків вільної торгівлі, що їх піддержує теж Америка. Окрема активність під цим оглядом буде розгорнена до кінця цього року, перед звітом Адміністрації Европейської Співпраці на Конгресі ЗДА в січні.

КРИПС ПРО КОРИСТІ З ДЕВАЛЬВАЦІЇ.

Лондон, 18 листопада.—Британський канцлер скарбниці, сер Стаффорд Крипс, заявив вчора на пресовій конференції, що в британському господарстві вже помітні користі з недавної девальвації фунта стерлінгів. Від того часу збільшується британський торговельний оборот з країнами долярової системи, що поступово привертає стабілізацію британському господарству.

ЧОРЧИЛ ОСТЕРІГАЄ ПАРЛЯМЕНТ ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ З АЛЬБАНІЇ

Лондон, 18-го листопада. — Винстон Чорчил остерігав вчора Палату Громад перед світовою загрозою, яка випливає з розбудови совєтських військових і морських баз в Альбанії. Теж інші представники звертали увагу на загрозу миру взагалі, а безпеки на Середземному морі зокрема, що її творить переміна Альбанії в совєтський арсенал.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly. English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA" P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕБАТИ БЕЗ КІНЦЯ І МІРИ

Казали свого часу про стару Лігу Націй, завданням якої було завести мир і лад у світі, що вона перемінилась в „міжнародну установу дебатуючих". Такі самі побоювання можна було почути, коли місце Ліги заступила Організація Обєднаних Держав.

Що ці побоювання не були без підстави, пізнати найкраще тепер, коли прислухуватись дебатам в Асамблеї чи в різних Комітетах Обєднаних Держав. Усі ці дебати обертаються здебільша біля одної й тої самої проблеми: Як погодити Москву зо Заходом, чи Захід з Москвою? Совєтські делегати повторяють раз-у-раз ті самі аргументи і лають всі демократичні потуги, а в першу чергу Злучені Держави та Англію, за те, що вони інтригують і змагають до війни з Росією. Знов представники Америки та Англії присягаються, що це неправда та що вони нічого так собі не бажають, як миру і співпраці з Москвою. Промови на цю тему дуже нудні, але їх слухається тому, що їх виголошують визначні представники, а до того добрі промовці. Нераз мається враження, чи Обєднані Держави не проголосили якого конкурсу на красномовство. Реторичні двобої набирають час від часу навіть і літературної краски, особливо, як такі особистости, як британський міністер Гектор МекНіл та совєтський міністер закордонних справ Андрей Вишинський, розповідають собі байки Крилова про гадюки та наклепи, що хоч дуже влучно пристосовані до дебати, але вислід з них хіба такий, що важко вирішити, хто кому ліпше дотяв і то все.

Демократична метода це метода дебат і переговорів, метода переконування, яка вимагає уступок обидвох сторін. Тому треба дебатувати і переконувати теж і в Обєднаних Державах. Проте таки мусить бути і там якийсь кінець дебатам з таким противником, який не визнає демократичних метод, ні добровільних уступок, а тільки, накоївши повно лиха, спихає за нього всю вину на кого іншого.

Дебатування, яке тепер ведеться на всіх міжнародних конференціях з совєтськими делегатами не тільки нічо не розвязує, але прямо світ одурює, а то й деморалізує. Бо як добре представники демократичних потуг не відповідали б на совєтські наклепи, виглядає, що демократії прямо благають Москву, щоб вона вдовольнялась теперішним розмежуванням світу і не завдавала їм більше нового клопоту. Вони переконують Кремль, що Захід не береться з ним воювати. Навіть просять Вишинського, щоб він вертав до Москви і переконав там Сталіна та Політбюро, що їм не грозить ніяка війна, бо Захід хоче тільки з ними кооперувати, а не воювати. Такі слова впали в часі дебат у Політичнім Комітеті Асамблеї Обєднаних Держав, як британський делегат закидав „кільком особам" у Москві, як вони „вбивають" мир у світі, та як проти них повстає небувала в історії „коаліція опінії".

Що з таких слів і промов вийде, Бог один відає і тільки Він один може теж взяти нині в опіку тих, що в часі, коли ведуться в Обєднаних Державах такі дебати, мучаться мільйонами в тюрмах чи на невільничих роботах. Про якусь поміч їм з боку демократичних потуг, не видати і не слухати.

Важко згадувати за цю сумну дійсність, але куди гірше давати себе засипляти промовам про необхідну кооперацію з варварством і генгстерами з московського Політбюра.

На службі російського імперіялізму

Большевизм поставив науку, мистецтво й літературу на службу своїм плянам — опанувати світ. Російський імперіялізм — явище не нове. Царська Московщина жила мріями про владу „білого царя" над світом. Але царі не мали способу прихилити чужі народи до московського імперіялізму. Царська Росія мала лиху славу в світі як „темниця народів".

Комуністична диктатура знайшла спосіб пропаганди, що може приспати патріотизм інших народів і ослабити їх відпорність супроти московського імперіялізму. Це — легенда про „батьківщину трудящих" — совєтську Росію. Для звеличання московського імперіялізму комуністична диктатура влаштувала святкування 150 роковини поета О. Пушкіна.

Кожний культурний народ має своїх великих поетів. Великі поети своїм словом уміють висловити те, що лежить в основі життя їх народів, найглибинніші ідеї, почування, надії, стремління. Російський совєтський уряд святкує 150 роковини Пушкіна з ціллю зв'язати свій теперішній імперіялізм з імперіялізмом царської Росії, якого звеличником був Пушкін.

Коли доводиться читати і чути в радіо про святкування Пушкінових роковин в Совєтським Союзі, то видно, мов на долоні, куди прямує політика комуністичної Москви. Пушкін — це ширма для звеличення імперіялістичної Росії і Сталіна, провідника совєтського імперіялізму. Так як свого часу в Німеччині Адольфа Гітлера, що звеличував німців, огиду викликає теж й ідолопоклонство перед „великим російським народом" та його „досягненнями".

Пушкін — хвалився комуніст Сімонов на ювілейному святі в Москві — відкрив нові шляхи „для всієї світової літератури". Самохвальство безпідставне, бо Пушкін в світі мало відомий. Із діячів російської літератури мали і мають вплив на письменство інших народів Гоголь і Достоєвський (до речі — обидва українського роду).

Пушкіна совєтські критики і промовці славлять як противника царської влади. Це не зовсім так, бо в поезії Пушкіна знаходимо й інші ноти: його хвала самодержавному деспотові цареві Миколі Першому і кривавому катові — Петрові Першому:

„Семейним сходством
будь же горд,
Во всьом будь працуру
подобен",

звертався Пушкін до царя Миколи І., що учинив криваву розправу над революціонерами-декабристами 1826 року.

Але в нашому відношенні до Пушкіна не грає рішальної ролі, чи був він лібералом, чи реакціонером. Ми звертаємо особливу увагу на те, як диктатори „найвільнішого, дійсно вільного народу на світі" (слова комуніста Фадеєва) використовують ювілей Пушкіна проти України. Московська „Правда" вмістила промову Сімонова. Сімонов сказав:

„Пушкін — патріот своєї батьківщини — гнівно демаскує Мазепу, що погрожує свободою, для котрого немає батьківщини. „Нема для нього батьківщини" — це найвища міра осуду, що її знаходить Пушкін, показуючи на сцені зрадника Мазепу".

Ось для чого треба було влаштовувати ювілей Пушкіна не тільки в Москві, але в Києві та в столицях інших народів, поневолених російським імперіялізмом.

Яким правом міг робити закиди гетьманові Мазепі Пушкін, що він, мовляв „не мав батьківщини"?

Що — правда, Московщина не була для Мазепи батьківщиною. Але Україну Мазепа любив і для визволення свого народу пішов він на союз із Швецією проти царя Петра. Мазепа не був зрадником українського народу, а щодо російської держави, то вона ніколи не була і не є для українців батьківщиною. Це — за словом Шевченка — „чуже отечество". Само собою, московські імперіялісти, що визнають Росію за „батьківщину всіх народів", не хочуть погодитись з тим, що українські патріоти мають свою батьківщину. Але тут нема ради: неросіянин, що визнає Московщину своєю батьківщиною, робиться зрадником своєї рідної держави.

„Представник українського народу", академік Палладін, на ювілеї Пушкіна в Москві, згадав про вірш цього поета „проти вмішування чужоземних політиканів у російські справи". Що то за „вмішування"? Пригадаємо читачеві, що вірш „Клеветникам Росії" Пушкін написав після польського повстання проти Росії 1830 року. На чиїм боці була симпатія „ліберального" Пушкіна? Саме на боці царської Росії! Проти кривавої розправи над польськими революціонерами протестували посли в європейських парляментах, і на ці протести відповів Пушкін войовничим віршом.

На ювілеї Пушкіна в Москві промовляв також представник польських письменників Л. Кручковський. Мусів бідолаха доказувати в промові, що Пушкін і Міцкевич „були синами братських слов'янських народів, однаково гноблених тими самими ворожими силами"... Тільки не смів Кручковський сказати, що Міцкевич хотів повалити владу самодержавного царя над Польщею, а Пушкін — бажав перемоги царського війська над польськими повстанцями.

Мусіли славити Пушкіна теж делегати народів Кавказу, балтійських країн та Туркестану. Тільки ніхто не згадав поезії Пушкіна на славу генерала Єрмолова, що покоряв Кавказ для царської Росії:

„Смірісь, Кавказ, ідьот Єрмолов!"...

Російський імперіялізм — як показують факти — творить страшну небезпеку для народів світу.

К. Д.

Теодор Курпіта.

Думки, що навівають думки

Недавно в „Свободі" поміщено короткий і лаконічний допис про оснування при шікагоській філії „Самопомочі" Секції Прихильників Української Культури і її різних рефератур.

Під яким аспектом ми цей факт не розцінювали б, то мусимо його признати за дуже позитивне і відрадне явище, що заслуговує на цілісне його схвалення нашим здоровоодумаючим громадянством та на його повну моральну і матеріяльну підтримку. Таке зорганізоване і добре поставлене об'єднання є на тутешньому ґрунті конечне, має велике поле діяння і важливі завдання загальноукраїнського характеру і значення.

Щире сприяння розвиткові всіх форм української культури, як незаперечної зброї в боротьбі за державну незалежність, зберігання її дотеперішніх пам'яток та пропагування її світлих зразків у світі нашого теперішнього поселення — являються чи не найпершими завданнями кожного свідомого українця, що йому дороге ім'я його Рідної Землі та не байдужа її доля.

Високою своєю культурою, що впродовж віків знаходила для себе гарячих поклонників і ентузіястів, ми мусимо здобути це, чого не пощастило нам здобути зброєю, ми мусимо нею доказати світові свою широку духову розвиненість і обоснувати незбиту логічність своїх політичних аспірацій, своїх самостійницьких стремлінь.

Свій дух мусимо поставити на сторожі своєї культури, а свою культуру на сторожі свого духа. Вона має бути нашим оборонцем і нашим прокурором. Вона має з нами і без нас промовляти і бути амбасадором наших задумів і вчинків. Вона має буди гідна нашого національного імені. Нас прокляли б прийдешні покоління, коли б ми, будучи на вільній американській землі, далеко поза засягом нагана московського садиста, не зберігали і не відреставрували б „рештюк конфіскованого і загубленого" надбання українського народу та не запізнавали з ним чужинців і при його допомозі не інформували б їх „хто ми, яких батьків, кім, за що закуті"...

Та й не лише готовими зразками своєї принесеної культури нам слід у новому світі здобувати нові позиції. Ми мусимо ту культуру самі творити, з секцій її прихильників перетворитись у секції її творців і її пропагандистів.

Про себе ми мусимо говорити найперше самі, бо той, що його б'ють, найперше боронитися сам, а згодом розглядається за спільником. Сьогодні це було б восьмим головним гріхом, коли червоний московський імперіялізм поневолив усі українські землі, коли фізично винищив цілі мільйони наших сестер і братів, коли під різними претекстами руйнує залишки наших культурних надбань, коли руками всякого типу Булаховських поступнево „наближає і уподібняє" нашу прекрасну мову до „общепонятного русского языка", щоб опісля її заборонити і знищити як твір „украинского буржуазного национализму" (?!), коли представники українських церков і духовного життя України караються по тундрах і „лагерях труда" далекого Сибіру — щоб ми не були тут голосом Рідної Землі і свідками, які в обороні України мають і мусять зізнавати та мусять мати спиля на скваліфікування самого злочину і на вислід його покарання. Ми мусимо старатись, щоб про терпіння нашого народу і нашої пригвожденої церкви довідався до подробиць увесь культурний світ. Ми мусимо бути самі своїми оборонцями, коли наші офіційні оборонці зробились нашими офіційними ворогами.

Наказний представник України в ОН, Димітрій Мануїльський, не може сказати світові нічого правдивого про Україну, бо в нього самого крім довгих, правдиво козацьких вус — немає нічого українського. Чи можуть світові щось сказати про дерзання сьогочасної України українські письменники Києва С. Голованівський, Л. Первомайський, Н. Рибак і Ілля Стебун, коли вони самі комуністи і видають енкаведистам навіть своїх сіоністичних братів.

Очевидно, що вони не можуть сказати і не скажуть, і цю велику місію, місію правди про Україну, мусить виконувати кожний свідомий українець, що находиться поза сітами червоного московского павука. Ідеться ж бо про щось по Бозі найсвятіше — про наш Рідний Край. Національний обов'язок, пошанування пам'яти упавших за волю героїв, накладає на нас усіх цей великий обов'язок, про який прекрасно висловився в „Енеїді" І. Котляревський:

„Де общеє добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять.

Іншого виходу немає і не може бути.

Нам ніде і нізащо не вільно безрадно опускати рук і надмірно надіятись на Боже милосердя. Це бо не лиш гріх проти себе самого, проти своєї нації, але як вчить нас св. Церква, тяжкий гріх проти святого Духа. Нам треба, мірно надіятись і надмірно працювати. „Хто скупо сіє, той скупо жатиме" — говорить Святе Письмо. Нам не вільно сподіватись, що „якось воно буде". Те історичне „якось воно буде" є первородним гріхом нашої ментальности і воно люто мститься на нас впродовж всієї нашої історії. Воно якось було в Любечі при осліпленні князя Василька Теребовельського, при вбивстві св. Бориса і Гліба, в Переяславі, в Батурині, в 1918 і 1941 рр. і так аж по сьогоднішній день. Воно все якось було, але ніколи так, як прагнув загал, ніколи так, щоб не йшло в розріз з загальними нашими плянами і думками. Воно все було так, як хотів хтось, а не ми.

Ми мусимо перевести переоцінку себе самих і своїх можливостей. Сьогодні це зовсім невистачаюче втішатись нам самим, і то в тіснішому крузі, що, Боже, борони не почув хтось із чужинців, що Україною захоплювались визначні неукраїнці, що Гердер предсказував їй світле культурне майбутнє, що Боденштедт очаровувався нашою піснею, а Бальзак нашим борщем і варениками, але ми мусимо цінніші фактори свого духового „я" винести на широке міжнародне форум, ми мусимо доказати перед усім світом свою перезрілість до самостійного життя і українську справу зробити центральною справою світових справ.

На це ми мусимо отворити світові очі і раз на все вилучити справу України з обсягу внутрішніх російських, чи польсько - румунсько - мадярських проблем.

Це був би непростимий гріх, щоб ми, маючи в ЗДА таку численну українську імґрацію і такі добірні кадри умових працівників, не створили своїх українських шкіл, наукових закладів, видавництв та не подали українському читачеві високоякісну українську книжку. Треба доложити всіх зусиль, щоб рідна мова, яку так жахливо калічиться на рідних землях, тут буйно розцвіталась на сторінках наших літературних творів, на дошках українських сцен та в рідній школі і церкві. Це є завдання, мимо яких українська людина не може перейти до денного порядку.

Поруч пропаганди серед американців української справи, поруч творчих зустрічей українських і американських представників літератури чи інших віток мистецтва, слід повести ґрунтовну освідомну роботу серед своїх земляків, бо багато з них ще перед 50 роками покинули рідні землі і не були свідками тих грандіозних процесів, які через цей час пройшли.

Яр. Славутич.

ВІДВІДИНИ ХУТОРА

(Спомин про голод на Україні в 1933 році).

Травневого дня повертався я з міста до рідного хутора. Обабіч дороги рунилася озимина, в ній могли сховатись степові круки. Земля, що призначувалася для ярини, сіріла пусткою. Лише де-не-де було видно, що пройшовся плуг і щось посіяно.

Спускаючись у балку, що перетинала мій шлях, я відчув якийсь неприємний запах. Згодом побачив труп людини, одягненої в старенький сіряк з овечої вовни. Обличчя було наполовину розклюване кровожерними птахами. Одначе, мене це мало вразило, бо в ті часи такі видовиська були звичайним явищем. Наддніпрянська Україна була вкрита живими мерцями, що поступово „доходили", зустрічаючи голодну смерть.

Цілком природно, що я, молодий хлопець, після зустрічі з мерцем відчув острах перед глибокою балкою, про яку так багато розповідалося таємничих пригод ще з часів козаччини. Але усвідомлення того, що я несу три хлібини, одержані на куплені картки, щоб рятувати мого дідуся від голодної смерти, наказувало мені поспішати.

Я йшов далі, боязно оглядуючись навколо себе. Незабаром помітив спереду ще якусь істоту. На шляху лежав живий чоловік. Коли я наблизився до нього, він підвівся і, хитаючись, як п'яний, пішов мені назустріч.

Хто те було страхіття! Пам'ятаю тільки, що я біг назад, а за мною гнався довготелесний, з перекошеним обличчям, виснажений чоловік. Сумка випала мені з рук. Але він не зупинився, у нього була мета, як у хижого звір'я, нагнати здобич.

І він наздоганяв... От-от схопить мене. Вже я чую на своїй спині його важку руку..., але вона, та рука, безсила мене втримати. Тільки його ноги, гнані якоюсь внутрішньою силою, нестримно несуть вперед його кітляве тіло. Раптом він упав. Про це я довідався з того, що почув позаду себе глухий стогін.

Пробігши ще трохи, я захекано спинився. Потроху усвідомлюючи, що небезпека проминула, я вирішив повернутися, знайти сумку з хлібом і добиратись до хутора. „Він такий слабий, що не подужає мене", — міркував я. Проходячи повз нього, я побачив, як він безтямно дивився на мене і мовчав, уже не намагаючись устати. Його обличчя здалося мені знайомим. Я приглянувся пильніше і впізнав свого недавнього ворога. Це був сусід наш, Іван Лисий, який з моїм дідусем, бувало, любив полювати на зайців. Недалеко від нього я знайшов свою сумку, відломив шматок хліба і боязко підніс сусідові:

— Дядьку Іване! Це я. Беріть...

Хліб приніс йому помітне зацікавлення: він витягся всім тілом наперед і жадібно впився очима в шматок, але не брав. (Мабуть, руки були такі слабі, що відмовлялися слухати). Здогадавшись про це, я звів хліб і вже сміливіше поклав йому до обличчя. Тоді він круто повернув голову, витягнув шию — аж посиніли напнуті жили — і притиснув губами шматок хліба до землі, але вже не міг їсти...

Переходя я прямував далі. „А що, коли зустріну свого діда і він буде такий же?" — подумав. Мені ставало лячно.

Та ось і хутір. Здалека побачив чотирикрилий вітряк на горбі сусіднього села Обитоків — і радісно забилося серце.

Нарешті я вже біля городів. Захоплюючу радість раптом змінив сум. Наш садок заріс бур'яном у ріст людини. Тільки я ступив ногою на розвалену загату (тин із наволоченого боронами бур'янового коріння) — дорогу перебіг чорний, як вугілля, тхір, блиснув очима і зник у рівчаку, вимитому весняною водою. „Хоч би діда скоріше побачити" — думаю.

Іду далі. Сім заможних родин жило на цьому хуторі, тут буяли заможність, праця і спокій. У коморах не виводилося золотисте зерно. В корівниках пахло свіжим молоком і пахучим сіном. У конюшнях весело похрумували дорідний овес повнобокі кобили... Тепер нікого й нічого немає. Всі сім родин пограбовано комуністами і комсомольцями. Працьовитих селян-господарів заслано на Соловки й Сибір. Дід мій удавав із себе такого, якому бракує розуму. Тому на нього махнули рукою й не чіпали. Тим більше, що мешкав він у дочки (моєї тітки) в сусідньому селі Обитоках, що була одружена з бідним селянином. Тепер дід перейшов на хутір „Богові душу віддати", а мені, що втік із дороги на Соловки і ховався під прибраним прізвищем у радгоспі „Скотар" на Криворіжжі, довелося рятувати улюбленого діда від голодної смерти.

Входжу на подвір'я, продираючись крізь бур'ян. Хата без даху, без вікон і дверей, жахливо вражає мене чорними плямами на облуплених стінах.

Боязко торкаюся до ручки примітивно зроблених дверей. „Заходити чи ні?" — калатає у висках і в грудях. Відчиняю дверці, оглядаюсь й бачу — в кутку сіней стоїть якесь від-

(Докінчення на стор. 4-ій)

М. Дурделла.

МАРА КОМУНІЗМУ

ОСНОВНИК І Б. РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ У. Щ. ВІСТЕЙ ПРО КОМУНІЗМ

ЧАСТИНА ДРУГА.

7)

11. Боротьба на кожному кроці.

Сама заборона компартії в поодиноких країнах комуністам не багато або може цілком не зашкодить. Тут американські фінансисти мають рацію. Це й є здається джерелом помилки тих фінансистів у справі заборони компартій: вони мають на увазі тільки цей один крок. А тим часом це тільки один крок, за ним ідуть дальші, ще важніші.

Поборючи пошесть, ми, в першу чергу її ізолюємо, хоронимо здорові організми від заражених. Комуністів треба ізолювати від здорової частини суспільства. Вони, як знаємо, впихаються в кожну щілину, до всяких організацій професійних, політичних, культурно-освітніх і інших. Демаскувати їх не тяжко, бо як він комуніст, то скоріше чи пізніше колір показати мусить. Помагати йому в цьому треба завжди, пришпилюючи до кута в питаннях основних засад економіки, політики, культурного життя, відношення до СССР і т.д.

Ніяких „єдиних фронтів" з комуністами! Їхні єдині фронти" навіть в найневиннішій справі (п'ять центів підвишки на годину) — це маневри, що мають на цілі завжди одно й те саме: використати невдоволення мас для під'юдження їх проти існуючого ладу в цілості.

Буває, що комуністи в якійсь організації здобудуть більшість та виберуть свою управу. Тоді цю організацію треба розколоти: всі некомуністи її залишають прямо з цієї причини, що комуністи, так як фашисти-нацисти, до ніякої співпраці з некомуністами не здібні силою свого монопольно настроєного характеру й тому, що поклонники „всяких засобів" та „насильства, а не моралі" ніколи не можуть бути провідниками гідними довір'я.

Звичайно тільки недбальство та нездарність є причиною того, що провід організації вирвався вам з рук. Бо коли бачите, що якісь щурі підгризаються під вашу організацію, то вашим першим обов'язком є щурів виполошити ще завчасу. Нема демократії для ворогів демократії, нема вільного вступу, вільного голосу на зібраннях для тих, що в ті свободи не вірять, а тільки використовують їх на те, щоб їм завдати смертельний удар. Комуністи (чи нацисти) йдуть до організацій тільки на те, щоб їх захопити, опанувати й монопольно та безконтрольно ними то їхніми касами розпоряджатись.

Ця тактика ізолювання комуністів обов'язує до дечого: треба знати добре чого комуністи хочуть; як вони поступають, знати слушну відповідь та пояснення на кожній їхній рух. Пересічний комуніст, робітник чи селянин, — це збаламучена істота; треба старатись це баламутство розвіяти індивідуальною чи масовою обробкою.

До того всього треба знати комунізм краще, ніж його знають самі комуністи. Ворога треба знати, щоб його поборювати.

Комуністична диктатура — це ідея, хоч як гидка; це віра, сліпа, безкритична, жорстока. Погану ідею можна перемогти до кінця тільки ідеєю кращою. Цією ідеєю є ідея свободи, голошена і практикована (ще з певними недомаганнями) західнім світом. Це здобуток тисячоліть людського розвитку, це запорука дальшого розвитку.

І так ми потягнули різку, виразну лінію поміж комдиктатурою та свободою. Припустім, що ми розбили компартію, ізолювали формально комуністів від здорової частини суспільства, позбулися їхнього крику з організацій, з парляментів, їхньої галасливої преси, видавництв. Ця фронтова атака проти комунізму іде далі. Створені до цього організації (скажім, антикомінформ з краєвими і національними відділами) достачають літератури, газет, референтів, бесідників, порад, інформацій, вказівок.

Поскільки комуністи прямують до „світової революції", — а це означає третю світову війну, — то фронтова атака скоріше чи пізніше до пропаганди долучить ще гострішу зброю.

Тимчасом крім фронтової атаки мусить іти атака, розчислена на дальшу мету, а саме, в ділянці господарчій, що має на цілі вибити грунт із-під комунізму.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК-САМОУК

наразі вичерпаний. Нове замовлення ще не надійшло. Як тільки надійде, зараз вишлемо усім тим, що в нас замовили. Просимо бути терпеливими. Ми самі ждемо на замовлення вже майже місяць.

Голоси Читачів

Просто, найпростійше...

(Як починати роботу).

В місті, що в ньому перебуває автор цих рядків, живе кількасот (дехто каже: кілька тисяч) давніх іміґрантів і дванадцятеро нових. З усім цим товариського життя і громадської праці нема. В неділю пополудні, до просторого Народного дому зійдеться група „старих", з яких одна частина, в підвалі, зараз же сідає до карт і пива, а друга нудить світом, згадуючи давні, добрі часи. „Нові" декілька разів заходили до Народного дому, але потім перестали й тепер сходяться по приватних домах. У висліді, витворилася диковинна ситуація: „старі" обурюються, що „нові" ними гордують, а ті кажуть, що нема для кого й чого приходити.

Хто має рацію? — Як звичайно в нас, одна й друга сторона, а насправді — жадна. Бо ці дві протилежні ‚рації" легко можна звести в одну, спільну рацію громади.

Треба тільки починати з найпростішого. Коли дванадцятеро нових іміґрантів скинуться по долярові, можуть запренумерувати собі десяток українських часописів з цілого світу. Замість до приватних хат, ці часописи можна занести до Народного дому і влаштувати собі там читальню „Просвіти". Тоді відпаде нарікання, мовляв, нема для чого приходити і гніви ‚старих", мовляв, ними гордується.

До речі: ці гніви дуже багатомовні. Вони зраджують, що ці люди прагнуть до товариства, до життя. Вони можуть не знати, **що** й **як** робити, але в цьому не їхня вина. А втім є й такі, що ясно з'ясовують свої бажання. Один з них назве вам по імені потребу сценічних виступів, а другий покаже альбом світлин з ранішого життя громади й заявить:

— Пане! Мене „плачки" беруть, як згадаю, який „рух" був колись у цьому домі. Чому тепер нема такого?...

Що такі слова мусять у „нових" викликати докори сумління — це ясно. Хто ж, як не вони, має збудити приспане життя громади?.. В них же для цього ясна мета, освіта й практика-методика праці. Тут і там ідейніші старі, в розмовах і газетних дописах, просто, штовхають їх до праці:

— Приходьте, панове, **робіть щось!**

Такі домагання свідчать, що навіть на самому початку було б **для кого** приходити в читальню і, що залишити цих людей, значило б — остаточно похоронити в їхніх серцях віру в пробудження приспаного життя і в... нову іміґрацію.

Коли б до дванадцяти душ нової іміґрації на початку приєдналося тільки вісім-десять ‚старих", то це вже мала громада, перед якою можна прочитати і газетну статтю і відступ з книжки і сказати принагідне слово. Треба тільки закинути дивитися на „старих" як на шкільну клясу, а на себе („нових") як на вчительський збір. В читальні професори й неписьменні — всі мають творити одну громаду. Треба тямити, що люди мають свої амбіції, а тут і там доведеться зустрінутися таки, дослівно, з анальфабетами. Йдеться про те, щоб людей заохотити й притягнути до праці, а щойно тоді — в тактовний спосіб — дати їм знання.

Я не сумніваюся, що після так проведених 2-3 годин приявні „старі" були б збудовані і, на другий раз, привели б своїх рідних, сусідів, чи дітей. І ті з підвалу поволі примандрували б. Люди не вовки, з ними можна дійти свого; треба тільки показати їм **конкретну роботу і конкретні користі** з неї.

Явна річ: сама читальня просвітним робітникам людей не з'єднає. Для цього треба „йти в народ" — так, як ішли народолюбці минулого століття. Сходини Союзу, „Провидіння" і т.п., братства, сестрицтва, „Січи", проба хору, пікнік, спортовий виступ — це все неоцінені пункти збору молодої і старшої генерації, де з цими людьми можна говорити й договоритися. Всюди туди треба йти, цікавитися людьми й їхніми думками — тоді вони цікавитимуться й вашими.

Так отже початки просвітньої праці — це питання дійсної ідейности, ініціятиви й „інженерії праці" — виключно збоку **нової іміграції.** І тут не може бути ніякого виправдання, мовляв, нема для кого й чого. Інженер **тим** саме інженер, що він з „нічого" створить будівлю. Його діло мати **ідею, надати їй плян і цей плян виконати.** Він має труднощі з доставою матеріялу так само, як просвітяни з притягненням людського матеріялу. За те один і другий мають до помочі людей. Треба тільки вміти їх піднайти і запрягти до праці.

Згадана інженерія праці підказує просвітним робітникам заохотити людей атракційною сторінкою. Навчити „наших найменших" декілька пісеньок, танців і віршиків, значить, змобілізувати не тільки їх самих, але й їхніх батьків, сестер і братів. Хор, танець, деклямація, вечорі принагідних річниць, театральні вистави, вечорі гумору — все це медоносні квіти, якими людей можна не тільки стягнути, але й прикріпити до читальні.

При всьому цьому треба тямити одне: де громада мало свідома, там, на початку треба вдоволятися принагідними виступами в читальні. „Шарпнутися", не спитавши броду, на сценічний виступ і провалитися (атракційно, чи касово), значить знеохотити і ту жмінку **людей,** що горнуться до праці і... себе самого. Виступ на ширшій арені вказаний аж поді, коли рямці читальні виявляються завузькими.

Прикріпивши людей до читальні такою вступною працею, можна приступати до справжньої, виховної. Сюди ввійдуть голосне читання часописів, журналів і книжок (очевидно, з поясненнями), курси неграмотних, української мови, українознавства, доповіді і т.п. Щоб справді надати товариського „фан'-у, роджена тут молодь могла б, на зміну, заганяти своїх викладачів до лавок і вчити їх англійської мови — маємо одні одних чого вчити!... Свіжоприбуле жіноцтво може зацікавити місцевих вишивками, українською кухнею, писанками і т.п.

Коли просвітна праця „підтягне" людей до ступня зацікавлення самоосвітників, при читальнях треба закладати бібліотеки. Знову ж таки: починати з малого — жертвуваних кількадесять книжок, на вступі, цілком вистачають. Потім у таких читальнях, автоматичним порядком, мусіли б знайтися — бодай по-одному примірникові "Ukrainian Quarterly", Ukrainian Bulletin", та всі дотеперішні й нові видання Українського Конґресового Комітету, а зокрема книжки про Україну, видані по англійськи УНСоюзом.

Цих декілька кинених думок не мають претенсії на невідкличну рецепту, чи програму праці. Це тільки загальні напрямні — про конкретні шляхи й методи праці хай рішають люди, потреби й обставини на місцях.

В закінчення — питання „з кінця": чи конечно основувати окремі читальні „Просвіти", коли в нас уже й так більше товариств, як праці? Чи цієї роботи не можна б проводити в рямцях існуючих уже товариств? — Очевидно, можна б і навіть треба. Але тут ідеться про щось інше. Всі дотеперішні наші установи що могли б робити таку роботу, мають мету, програму, чи рямці релігійних, станових, обезпеченсвих, допомогових, політичних і т.п. товариств; багато з них нічим не різняться від звичайних ґет. Товариство „Просвіта' мало б бути **чистоосвітною і загально-українською установою.** Як спільна мати-кормителька, „Просвіта" має звести разом і запрягти до **одніеї спільної** праці всіх українських людей — без різниці віровизнання, політичних переконань, походження, чи суспільного становища.

„Щоб усі були — одно"!

О. Н.

ІНАВҐУРАЦІЯ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ В НАУКОВІМ ТОВАРИСТВІ ІМ. ШЕВЧЕНКА В НЮ ЙОРКУ.

З Американського Відділу НТШ, яке з приїздом нових членів з Німеччини значно поширило свою діяльність, доносять, що в суботу, 26 листопада ц. р. в год. 5 попол. в приміщенні НТШ при Чорч Ст., ч. 50 кімната 252 відбудеться інавґурація наукових доповідей, які будуть відбуватися цілий зимовий сезон. Участь в доповідях зголосило багато наших вчених, а саме професори Січинський, Окіншевич, Чубатий, Ковалів, Шугаєвський, Лев, Падох і ін. Інавґураційну доповідь виголосить проф. Пантелеймон Ковалів на тему: Большевицька мовна теорія. Почин НТШ слід гаряче повитати. Наукові доповіді на цікаві теми, виголошені висококваліфікованими особами вельми збагатять наше культурне життя й, сподіємося, згуртують всіх наших інтелектуалів, які знайдуть нагоду постійно обмінюватися думками. Доповіді або бодай їх зміст буде друкований в окремих виданнях НТШ в англійській мові і в цей спосіб про праці наших вчених буде інформований також поза-український світ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

1. Доповідь про модерну поезію.

На чергових зборах Літературно-Мистецького Товариства у Филаделфії (12 листопада) поет Яр Славутич прочитав доповідь на тему „Українська модерна поезія". Вказавши на І. Франка, Л. Українку, і так званих поетів-модерністів (М. Вороний, Гр. Чупринка, П. Карманський, О. Олесь та інші), як на безпосередні предтечі, доповідач датує початок нашої справжньої модерної поезії 1918 роком, коли появилися „Соняшні клярнети" П. Тичини та „Під останніми зорями" М. Рильського та розгорнулися змагання за Українську Державу. Потім доповідач зробив огляд творчости передових українських поетів за останні 30 років.

Після доповіді відбулася дискусія, якій брали участь д-р Л. Цегельський, проф. В. Дорошенко, Б. Романенчук, І. Кравців, проф. П. Андрусів артист Я. Рудакевич та інші.

2. Листопадове Свято.

Заходами Українського Стрілецького Гуртка ч. 1. у Филаделфії, в неділю 13 листопада відбувся урочистий вечір, присвячений Листопадовому Святу. Змістовний реферат виголосив І. Поритко, а в мистецькій частині вечора особливий успіх мав Мішаний Хор ім. О. Кошиця під дириґуванням Є. Шевченка. Заслуговують на відзнаку фортепіянове сольо Р. Савицького („Революційний марш" Шопена), скрипкове сольо Люби Головатої („Чіаккона" Г. Віталі) та виступ В. Цегельськоз („Засумуй, трембіто" Н. Нижанківського).

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста ч. 28.

Відділ:		Жертва:
	Учасники прогульки з Балтіморе і Куртіс Бей	$10.00
	Н. Челюк	5.00
	Іван Антонюк, передпл.	2.50
	Василь Саїв, передпл.	2.00
	Мерза Мирослав	2.00
	Д. Малиш, передпл.	2.00
	Василь Муран	2.00
	Т. Дмитрів	2.00
	В. Шпирка	2.00
	Іван Кадилик, передпл.	1.00
8	Василь Мандзій	2.00
8	Емілян Тутко	2.00
8	Пилип Гарасимів	2.00
8	Іван Нісевич	1.00
17	Петро Коренєвич	1.00
39	Кінаь Марія	1.00
45	Іван Белдик	5.00
58	Андрій Мовчко	2.00
58	Яків Янчук	4.00
58	Михайло Дачковський	2.00
58	Петро Лєктей	2.00
58	Григорій Гриб	2.00
58	Антін Шапайда	2.00
58	Юлія Кіман	1.00
83	Гельнер Михайло	2.00
94	Михайло Казимирів	2.00
94	Володимир Сковрон	2.00
117	Микола Чудакевич	2.00
124	Андрій Крупа	2.00
143	Михайло Ожаївський	2.00
153	Михайло Ганевич	2.00
174	Андрій Савран	2.00
175	Василь Шеремета	2.00
193	Відділ з каси	10.00
194	В. К.	2.00
194	Богдан Чехут	1.00
204	Олександер Коваль	2.00
204	Михайло Зінь	2.00
210	Михайло Франко	3.00
210	Володимир Франко	2.00
220	Данило Костик	2.00
221	Михайло Ющак	2.00
256	М. Вівчак	2.00
256	В. Кий	2.00
290	Михайло Стецко	1.00
292	Пилип Сотник	2.00
292	Mike Schych	2.00
292	Іван Дзядик	2.00
324	Петро Максимович	3.00
330	Теодор Стрick	2.00
347	Михайло Бережанський	2.00
351	Удут Тимофей	2.00
361	Іван Драган	5.00
367	Корнило Сорохтей	3.00
371	Степан Гарцул	2.00
397	Мирослав Субтельний	2.00
427	Михайло Пилипчук	3.00
432	Н. Цвігун	2.00

НЕОБХІДНІСТЬ ЄДНОСТИ ДЕМОКРАТІЙ — КАНАДСЬКИЙ ПОГЛЯД

Оттава. — Короткий перегляд світових справ зробив у парляменті міністер закордонних справ Канади, Лестер Б. Пірсон. У ньому він клав великий натиск на єдність демократичних країн у теперішньому часі. „Якщо б прийшло до розламу — чого я не допускаю — то це було б нещастям Канади, бо її економія злучена з політикою американського доляра й британського фунта стерлінга" — сказав Пірсон. Говорячи про відношення Канади до Злучених Держав, Пірсон пригадав, що у співпраці таких двох великих країн мусять виринати різні проблеми кожного року. Канада мусить признати Стейтам першенство у відповідальности за провід Західного світу в його боротьбі проти інших сил, які можуть знищити не тільки Канаду але й Злучені Держави, сказав міністер.

Говорячи про політику Советів, Пірсон ствердив, що Совети говорили наперед про „заприязнені уряди" в сусідніх країнах. Опісля вони перемінили їх на „народні демократії", тобто такі, які є в Советах, а тепер уже не відрізняють сусідніх країн від Советів, вважаючи їх за одну цілість з Советами. Серед таких відносин необхідна є тісна співпраця демократичних націй, заключав Пірсон.

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
в кольоровій окладинці
Сторін 100. Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СИТІ І ОКОЛИЦЯ!

БРАТСТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ,
відділ 270 У. Н. Союзу
—: влаштовує :—
МАСКОВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 24. ЛИСТОПАДА 1949
(THANKSGIVING DAY, NOVEMBER 24, 1949)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 Fleet Street, Jersey City, N. J.
JOHNNY KAY і його ОРХЕСТРА.
Вступ з податком 75¢. Початок 8. ввечір.

ТЕАТР-СТУДІЯ
під мистецьким керівництвом Йосипа Гірняка
В СУБОТУ, 26. ЛИСТОПАДА 1949
У САЛІ ПАРАФІЇ СВ. ЮРІЯ, 217 E. 6th ST., NEW YORK
відбудеться премієра
Карло Гольдоні:
„ГОСПОДИНЯ ЗАЇЗДУ"
комедія на 3 дії. Переклад М. Понеділка.
Початок точно в 8-ій годині вечора.
Після 3-го дзвінка вступ на салю заборонений.
Продаж квитків: Книгарня „Сурма" на 7-мій вул.; Крамниця „Надія", 7-ма вул. ч. 76; Наш Базар п. Задорецького, 151 Еве А.

ГОЛОВНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
повідомляє, що
ТРЕТІЙ РІЧНИЙ ЗЇЗД О.О.Ч.С.У
:——::—— відбудеться :——::——:
В ДНЯХ 26. І 27. (СУБОТА Й НЕДІЛЯ) ЛИСТОПАДА 1949
в салях готелю „БРЕВУРТ", при 5-тій Евені і 8-мій Вул. (ріг) в Ню Йорку.
ПРОГРАМА ЗЇЗДУ: СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА:
Реєстрація делегатів і гостей від год. 9-тої рано. 1) Відкриття Зїзду в год. 10-тій. 2) Вибір президії і комісій. 3) Привіти. 4. Звіти урядників Головної Управи. 5) Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючій Управі.
Вечером о год. 6:30 спільний БЕНКЕТ для делегатів і гостей.
Від години 8:30 ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ при першорядній оркестрі.
НЕДІЛЯ, 27-го ЛИСТОПАДА:
В 9-тій годині Богослуження в українських церквах. В 10:30 продовження нарад: 1) Реферати. 2) Дискусія над рефератами. 3) Звіти комісій. 4) Вибір нової Управи й доповнення статута. 5) Ухвалення резолюцій. 6) Внески й запити. 7) Закриття Зїзду.
Вступ на БЕНКЕТ І ЗАБАВУ $5.00. Вступ на саму ЗАБАВУ $1.50.
Реєстрація делегатів і гостей — $1.00.
Проситься Відділи ООЧСУ та співпрацюючі Організації конечно вислати своїх делегатів. Рівнож проситься всі українські національні Організації та Установи вислати представників, а членство ООЧСУ та українських громадян прибути як гості.
Головна Управа ООЧСУ.

Д-р О. Берест.

ЧУДА І ЧАРИ В МЕДИЦИНІ

(З циклю: „Від Гіппократа до ізотопів".

III.

Сугестія в медицині.

Поставмо тепер питання, чи всі вичислені вгорі способи лікування ділають, та чи вони доцільні. Безперечно усі ті чарівники-лікарі мусять мати якісь свої успіхи в лікуванню, можливо не гірші від своїх цивілізованих колегів „по фаху". Інакше їх прогнали би з оселі. Безперечно в певних випадках (зашіптування, амулети) вислід лікування залежний виключно від сугестивного ділання. Примівивна людина дуже легко підпадає сугестії, тому, що в неї власне „я" слабо розвинене. Але не можна відкидати певних раціональних підстав у всіх способах примітивного лікування. Так приміром не можна уважати за чари, коли негри щіплять проти віспи засохлою ропою міхурців недужих на віспу. Або дикуни в Полінезії масують живіт при запорі. Для нас можуть бути байдужі погляди на спосіб діяння тих лічничих способів, головне, щоб були доцільні!

Коли перебігаємо історію способів лікування, то бачимо, що сугестія в медицині грає не послідну ролю. Пригадаймо лікування „магнетичними промінями (месмеризм) в XIX століттю, далі нещодавні методи лікування сугестією французької школи Куе, метода Цальайса, яка частинно також полягає на сугестивному діланню. Врешті модерне лікування нарко-аналізою, себто сугестією в наркозі. В зовсім новочасному підручнику лікування недуг найшов я раду, що лікар який хоче мати успіх, мусить здобути собі повне довіря пацієнта. Значить, що пацієнт мусить вірити в успіх приписаного лікування. Інакше найкращі ліки не будуть успішні.

Чуда в медицині.

Діянням сугестії вияснюємо також чуда в медицині. Чудами називаємо в медицині припадки наглого видужання із звичайно задавненої недуги. Ті чудесні уздоровлення вияснює медицина так, що під впливом сугестії дорогою так званих вегетативних нервів, які керують майже усіми важливими життевими проявами людського організму, приходить до наглих змін в хворих тканинах. Те, на що хворий організм в інших умовинах потребував би певного довшого часу, діється скоро і нагло.

Вегетативні нерви керують травлення, обмін речовин, ріст тканин, виділювання та інші важливі чинності людського тіла.

Діянням сугестії, частинно масової ,вияснюємо успіхи різних чудотворнех лікарів, що виростають на податному грунті повоєнної замітної у людей психічної рівноваги.

Сугестією лікує також один англійський лікар в великому заведенні для воєнно-пощкоджених. Успіхи має він мати добрі, хоча його методи лікування оперті на заходах наукової психо-терапії.

В погоні за „каменем мудрости".

Від найдавніших часів має людина одно бажання: найти „камінь мудрости", при помочі якого можна б замінювати нешляхотні металі в золото та творити „еліксір" вічної молодости. Даремно альхемія середних віків намагається найти той „камінь мудрости". Хоча про деяких альхемістів середновіччя (Парацельзус) говориться, що їм та тайна мала бути відома.

Слово „альхемія" походить від арабського „аль" і египетського „хом", себто чорний. Вже египетські жреці мали знати штуку перемінювати нешляхотні металі в золото. Але щойно в середніх віках альхемія процвітає в цілій силі. Про декотрих альхемістів говориться, що вони найшли штуку перемінювати ртуть в золото.

Альхемісти виходили зі заложення, що усі металі побудовані з однакових, різно зложених, частин матерії. Ці погляди альхемістів зовсім не відбігають від модерних поглядів про будову первнів з атомів. На наших очах в розбиванню атомів, в можливостях штучної переміни одних первнів в другі, в можливостях витворювання штучного золота — здійснюється тисячлітня мрія давніх альхемістів. З пізнанням будови матерії, зложеної з атомів і ще менших частинок електронів виринули нові питання, нові труднощі. Чи матерія взагалі щось самостійного або може вона лише виявом енергії? Чи те, що нас окружає, пожива, що її приймаємо, світло, звуки, лише різні форми тієї самої енергії? Остаточна відповідь на усі ці питання не легка. Але як воно не було б, не має точної границі між світом матеріяльним а енергією. В цей спосіб находимо ключ до розвязки феноменів модерної парапсихології (переношення думок, психокінетика, ясновидючість і т. д.).

Ракетним літаком вдерлася людина на пустинну гору Пізгаг і переможно глядить на поконаний простір.

Але з трудом добутий „камінь мудрости" — атомова енергія ледви чи принесе людині ожидане щастя...

Містицизм в українській медицині.

Багато містики, чарів, пересудів находимо в українській народній медицині в давнину, особливо в княжій добі. Довідуємося про це з літописей. Діяли в той час ворожбити-чудотворці або як їх називає літопис волхи-кудесники. Ці волхи, предки пізніших відунів-чарівників і відьм, мали надлюдське знання тайного, укритого, через те вони віщі-відущії. Вони вміли будьто би кермувати таємними силами природи, лікувати недучи і відвертати нещастя від людей. Князь Олег, хоч сам „віщий" (значиться сам мусів розпоряджати якимись особливими прикметами духа) запитував волхів від якої недуги помре. Волхи прорекли, що від свого коня. Він залишив того коня, але як каже повість, помер від того, що вкусила його гадюка вилізши з черепа того коня. З такими лікарями-волхами нараджувалася мати князя Вячеслава про свого сина, що родився з „язвеном" на голові. Вони порадили, щоби він носив те „язвено" на собі і від того він був „немилостив на кровоплотія". Ціла медицина княшої доби, яка пізніше спочивала в руках черців по монастирях, окутана німбом таємничости і містики. Позатим лікування зелами та різними таємними середниками, усі чарівні практики української народньої медицини підуть на окремий основніший дослід.

(Кінець).

БРИТАНСЬКІ РАДІОВИСИЛЬНІ ПРОРИВАЮТЬ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ

Лейк Соксес, 17 листопада. — Британський державний секретар, Гектор МекНіл, заявив вчора під час дискусії в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї, що радіостанція ББС придирає советську залізну заслону і її можна чути в околицях Москви, не зважаючи на всі эусилля Кремля приглушити її. Вишинський пробував вияснити, мовляв, Совєти приглушують закордонні радіопередачі, бо вони є повні неправди про Советський Союз і це могло б викликати таке обурення советського народу, що відбилося б на міжнародній співпраці.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРИЙНЯВ СТАТУТ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ

Брюсель, 18 листопада. — Бельгійський парлямент прийняв вчора більшістю 160 голосів проти 10 і при двох здержаних статут новоствореної Европейської Ради, що має бути початком федерації европейських країн. Інші країни прийняли цей статут вже раніше.

ВІДВІДИНИ ХУТОРА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

ро з водою. „Значить, живий дідусь!" Вриваюся в хату й падаю в його обійми.

— Спасибі, внуче, що провідав мене... Е, та ти й хліба приніс. От за це тебе ще раз поцілую. Признаюсь по правді, вже два тижні і крихоть хліба в роті не було. Тільки й жив тим, що мама твоя трохи пшінця, спасибі їй, принесла. Кашу варив...

Тим часом я оглядав діда. Кинулися в очі пухлі, поналивані, як пляшки водою, товсті дідові ноги.

— Покиньмо цю чустку, — кажу йому, а на очах у мене сльози, — ходімо до мене, влаштуєтесь у радгоспі сторожем, от і будете мати 250 грамів хліба і тричі на день куліш із магару (рослина, подібна до проса). Якось виживемо...

А дід: — Ні, внучку, не піду до тих христопродавців, тут народився, тут і помру, але нікуди не піду. Не подумай, що я дурний, з ума зійшов, ні, я все добре розумію, але я вже старший і хочу вмерти... Потім дід розповів мені, що Векла з Обитоків зарізала кілька днів тому свою дитину й варила собі смачну юшку. Сусіди догадалися про це лише тоді, коли помітили, що дитини кілька днів не видко, а Векла стала жвавішою. В цих же Обитоках пізніше був ще оден випадок людоїдства.

Читач не може собі уявити, що переживав я, почувши про Веклу. Я знав її дівчинку. Два роки перед тим я ходив до четвертої кляси народної школи, а вона, восьмилітня дівчинка з рожевою стрічкою в дрібно заплетеній чорній косичці, — до першої. Мимоволі я пригадав собі один випадок. Ішли ми з села Ново-Шевченкове, зі школи, дівчинка злякалася собаки, вронила книжки, закричала й побігла. Я вхопив пару грудок землі, прогнав собаку і провів дівчинку додому. Її мати, Векла, зворушливо дякувала мені й почастувала мене солодкими яблуками. Пізніше Векла була в нас і хвалила мене перед моєю матір'ю, а мати, рада за добрий учинок сина, ще й жартувала:

— Може ж вона мені невісткою буде!

Материні слова вдарили мені по серцю, бо та дівчинка чомусь мені справді подобалася, а мій, тоді дванадцятилітній, розум уже й міркував, що так і станеться.

Тепер я почув від діда, що ту дівчинку, вже десятилітню, зарізала голодна мати і з'їла. Я поглядав на діда, ніби хотів запитати, чого він саме про Веклу мені розказує. Але дід сидів мовчазний і нерозгадний.

Знаючи вперту дідову вдачу, я перестав його переконувати, щоб він покинув хутір, натомість пообіцяв:

— Ну, то я до вас буду щотижня приходити. Сорок верст — не багато, а дні вже великі.

— Добре, внуче мій. Бог тебе не забуде. Тільки нам'ятай про нього..

Потім дід заходився пригощати мене пшоняною кашею, заправленою кислим щавлем:

— Живу бачиш, самотно. Кашу варю. Броджу по хаті, як по Великому Лузі. І дідусь, як раніше бувало, почав розповідати мені про запорожців. З особливою пошаною він завжди обмовлявся бодай одним словом про свого прапрадіда полковника Федора, що був дорадником Юрія Хмельницького (Богданового сина), а пізніше, будучи вже старим, приятелював із самим Гетьманом Іваном Мазепою. Коли дід згадував про смерть нашого рідного предка, що поляг на полі полтавської битви, у нього мимохіть стискалися п'ястуки, а в блакитних, аж сталевого кольору, очах переливався блиск зіниць степового шуляка.

— Минулося, — завжди закінчував він свою розповідь, — ото, внуче мій, здоров будь, рости та знай: москаль — не наш брат. Бачиш, до чого нас довів..

Пережив мій дід отой жахливий тридцять третий рік. Помер пізніше. Та його слова глибоко запали в мою душу. Вони живуть у мені, як заповідь, як мета, як дороговказ.

ПОДЯКА

Почуваємося до милого обов'язку цією дорогою зложити щиру подяку Вп. Панству Стефі і Василеві Загородним з Ню Йорку за вислання для нас посвідок праці та помешкання, що дало нам можливість приїхати на вільну американську землю з Німеччини. При тій нагоді дякуємо рівнож за вислання нам „афідевіту" в 1946 році, та за труд і обов'язки, які були зв'язані з висилкою паперів. Не забуваємо теж подякувати за ту матеріяльну поміч, яку нам Вп. Панство уділили підчас нашого перебування в Австрії.

З приїздом нашим до Ню Йорку ми зразу відчули старанне та братнє піклування нами. Мешкаючи більш місяця в їх гостинному домі, ми мали завжди запевнену матеріяльну поміч, на той час поки підшукали за їх поміччю помешкання та працю. Тут особливо дякуємо Пані Стефі, як господині дому, яка доглядала нас дбайливо. Для нас, скитальців, котрих доля закинула у чужий край, поміч така це велика втіха та впевнення в тому, що тут на чужині лучить нас одна думка, одна спільна Ідея. Хай Господь пошле кріпкого здоров'я та багато щастя в житті Вп. Панства Загородних, а їх Рідні у Рідному Краї, хай додасть сили витревати серед тих тяжких обставин, що їх тепер переживає наш край.

А. і В. Чекалюки.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. С., Пітсбург, Па. — Дописі з родинних ювілеїв, похоронів та інших подібних подій треба писати коротко й подати при цьому бодай таку збірку на загально-народні потреби, що виправдувала б витрати на папір і друк. Інакше годі їх містити. Ті, що надсилають на пресовий фонд, висказують раз-у-раз побажання, щоб того роду дописі, чи взагалі дописі, скорочувати до мінімума.

ПОШУКУВАННЯ

ANNA BUGIEL, дочка Константина і Еви із села Смеречного, пов. Кросно, пошукує свого стрика **JOHN BUGIEL**, який має перебувати в Ню Йорк Сиclient. Хто про него знає, або він самий, прошу писати до:
ANNA BUGEL,
6 Rider Ave., Seymour, Conn.

HARWAS ROMAN (Львівщина) пошукує свого брата **HARWAS WOLODYMYR.** Хто знає про него, або він самий, прошу писати на адресу:
HARWAS ROMAN
901 Braddock Ave., Braddock, Pa.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 7 ввечір. В неділі від 11 рано до 1 пополудні.

СТО СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ НА 1950 РІК.
НАЙБІЛЬШИЙ дотепер англійськикий КУХАР. Обнимає 1,400 сторін друку і 700 ілюстрацій в різних красках пожива, в гарній полотняній оправі. Ціна $7.50.
Найбільший дотепер англійський ЛІКАР. Обнимає 776 сторін друку, сотні різних ілюстрацій, в гарній полотняній оправі. Ціна $6.50.
Пишіть по наш катальог на адресу:
U. R. KNYHARNIA
Sta. D., Box 182, New York 3, N.Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВЛЕР
ІВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
2928 Poplar St., Philadelphia, Pa.
Tel. St. 2-7602
З нагоди 30-річного істновання мого інтересу знижую ціну на 10 процентів на всі ювілерські товари, як: заручені перстенці для дівчат, шлюбні обручки, годинники і всяку срібну столову посуду.
Український Тризуб для мужчин і женщин. Всі товари гарантую. — Українці, памятайте на клич: СВІЙ ДО СВОГО!

EVergreen 3-4416—4450
Maple Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72 - 74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan.
Українське підприємство
ФЕДЬКА КУДЛАК

В. Володимир Пархуць
український погребник повідомляє, що відкрив обширну і модерну
КАПЛИЦЮ
для обслуги похоронів по найтаншій ціні 150 дол.
Каплиця безплатно.
Кличте в день і в ночі:
WOODROW W. PARCHUC
Funeral Director
Licensed New York & Connecticut
439 E. 5th St., New York City.
Tel.: ORegon 3-2057, або
Bigelow 3-3114

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ___ $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1950 РІК
- У гарних кольорах
- Календаріюм друковане українською мовою
- Свята означені читким червоним друком

Ціна 30 ц. один
На C. O. D. не висилаємо.
Належітість треба посилати разом із замовленням.
ОСІНЬ НА ФАРМІ
[ ] Фарма
[ ] Дівчинка збирає цвіти
[ ] Хата, навколо цвіти
[ ] Дівчинка з псом
[ ] Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пес
[ ] Діти їздять на санках у зимову пору
[ ] Слава во вишних Богу
[ ] Наталка Полтавка
[ ] Тайна вечера
[ ] Вівчар пасе вівці
[ ] Матір Божа Неустаючої Помочі.
[ ] Святе семейство
[ ] Фарма. Діти годують качки
[ ] Зимовий вид
[ ] Христос добрий пастир
[ ] Серце Ісуса Христа
[ ] Діти, що їх ангел стереже
[ ] Серце Пресвятої Діви Марії
[ ] Свята Родина
[ ] Гарний вид фарми
[ ] Дитина в ліжку, ангел охороняє
[ ] Різдво Христове
[ ] Діти, деревце, св. Николай приніс дарунки.
[ ] Св. Николай роздає дарунки дітям
[ ] Гетьман Мазепа
[ ] Our Lady Fatima
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА УКРАЇНКИ:
ЖІНКИ І ДІВЧАТА!
Sonya's Beauty Salon

під управою
КСЕНІ ПРОФІРКО И СЕСТРИ
Жінки і Дівчата для придержання своєї краси відвідайте цих спеціялісток, котрі Вам готові все до скорої услуги. Адреса:
86 EAST 4th STREET
(bet. 1 & 2 Ave.)
New York 3, N. Y.
Phone GR. 7-8110.

УВАГА, НОВОПРИБУЛІ!
Чи маєте вже великий підручник АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Юрія Луцького?? Замовляти можна в автора, залучивши поштовий переказ на $3.00.
G. LUCKYJ
Quaker Hostel, 417 West 121st St., New York 27, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2222. Загроза з обох боків.

Коли велитенська паща отворилася, Тарзан пірнув під напливаючого плазуна.

Могутніми ногами обняв Тарзан звірюку по самій середині, а своїм ножем він намагався пробити тверду луску.

Вкінці він натрапив на мягче місце і серед визіву піни з рота плазун згинув.

Змучений геркулічним змаганням Тарзан спочивав... аж несподівано два інші крокодилі почали підпливати до нього тихцем.